

Руслан Миколайович СКУПСЬКИЙ

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри підприємництва, управління та адміністрування,
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ ВМУРЛ «Україна»
ORCID ID: 0000-0003-1522-6101
E-mail: skuruslan@gmail.com

Інна Володимирівна ВАХОВИЧ

кандидат економічних наук, доцент, провідний науковий співробітник, Український
науково-дослідний центр економіки будівництва «Екобуд»
ORCID ID: 0000-0001-8486-759X
E-mail: inna.vahovich@gmail.com

Олена Олексіївна МОЛОДІД

кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, ДП Український науково-
дослідний інститут будівельного виробництва ім. В.С. Балицького
ORCID ID: 0000-0001-8211-3460
E-mail: molodid2005@ukr.net

Юрій Володимирович АНТРОПОВ

кандидат економічних наук, керівник Всеукраїнської організації осіб з інвалідністю
«ГАРМОНІЯ»

**ЕКСПРЕС-ОЦІНКА АНТИКРИЗОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ І ВИЗНАЧЕННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ
САНАЦІЇ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА**

Скупський, Р. М. Експрес-оцінка антикризового потенціалу і визначення доцільності санації будівельного підприємства [Текст] / Руслан Миколайович Скупський, Інна Володимирівна Вахович, Олена Олексіївна Молодід, Юрій Володимирович Антропов // Український журнал прикладної економіки. – 2020. – Том 5. – № 1. – С. 271–279. – ISSN 2415-8453.

Анотація

Більшості підприємств будівельної галузі притаманне неефективне використання антикризового потенціалу. Тому, завдання з оцінювання можливості настання кризових явищ та доцільності санації будівельних підприємств не втрачає своєї актуальності.

Визначені ключові показники, за допомогою яких можна з високою ймовірністю здійснити оцінку доцільності проведення комплексу заходів із санації підприємства (на прикладі малого будівельного підприємства-підрядника), втрату економічної стійкості малим будівельним підприємством із застосуванням дискримінантного аналізу. Найбільш вагомими економічними показниками було визначено фактори, що утворюють чотири групи: коефіцієнти ліквідності, показники рентабельності, показники фінансової незалежності, показники ділової активності підприємства. Створена відповідна модель, що дозволяє з достатньою точністю передбачати можливість настання банкрутства або ліквідацію підприємства. Визначено головні індикатори оцінки антикризового потенціалу будівельного підприємства, завданням якого є зниження ймовірності виникнення кризових ситуацій, попередження втрати платоспроможності та забезпечення ефективного функціонування підприємства. Головними індикаторами, що можуть слугу-

вати для визначення можливості проведення заходів із санації будівельного підприємства або визначення його антикризового потенціалу є коефіцієнт концентрації позикових коштів, рентабельність основної діяльності, відношення приростів кредиторської та дебіторської заборгованостей, коефіцієнт мобільності та оборотності активів. Використання запропонованого підходу визначення антикризового потенціалу, дозволяє розробити комплекс рекомендованих заходів в рамках проведення санації будівельних підприємств, спрямованих на оздоровлення їх фінансово-господарського стану.

Ключові слова: банкрутство, санація, неплатоспроможність, економічна стійкість, антикризовий потенціал, малі будівельні підприємства, будівельні підприємства, прогнозування кризового стану, економічна безпека підприємства.

Ruslan SKUPSKYI

Doctor of Economics, Professor,
Mykolaiv Interregional Institute for Human Development, Higher Educational Institution
"Open International University for Human Development "Ukraine"

Inna VAKHOVYCH

Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Construction
Economics, Leading Researcher, Ukrainian Research Center for Construction Economics
"Ecobud"

Olena MOLODID

Phd., Senior Research Fellow of economics, organization and construction management,
The State «Research institute of building production»

Yuriy ANTROPOV

Candidate of Sciences (Economics),
Head of the All-Ukrainian Organization of Persons with Disabilities "HARMONY"

**EXPRESS ASSESSMENT OF ANTI-CRISIS POTENTIAL AND DETERMINATION OF
EXPEDIENCE OF REHABILITATION OF THE CONSTRUCTION ENTERPRISE**

Abstract

Most enterprises in the construction industry are characterized by inefficient use of anti-crisis potential. Therefore, the task of assessing the possibility of crises and the feasibility of rehabilitation of construction companies does not lose its relevance.

Key indicators have been identified that can be used to assess the feasibility of a set of measures to rehabilitate an enterprise (for example, a small construction contractor), the loss of economic stability of a small construction enterprise using discriminant analysis. The most important economic indicators were the factors that form four groups: liquidity ratios, profitability indicators, indicators of financial independence, indicators of business activity of the enterprise. An appropriate model has been created that allows to predict with sufficient accuracy the possibility of bankruptcy or liquidation of the enterprise. The main indicators for assessing the anti-crisis potential of a construction company are identified, the task of which is to reduce the likelihood of crisis situations, prevent loss of solvency and ensure the effective functioning of the enterprise. The main indicators that can serve to determine the possibility of measures to rehabilitate a construction company or determine its anti-crisis potential are the concentration of borrowed funds, profitability of operating activities, the ratio of increments of accounts payable and receivable, mobility and asset turnover. The use of the proposed approach to determining the anti-crisis potential, allows you to develop a set of recommended measures in the rehabilitation of construction companies aimed at improving their financial and economic condition, namely: financial, economic, social, organizational, technological, legal and other measures aimed

primarily at improving the financial condition of the debtor, as well as satisfaction in full or in part of creditors' claims.

Key words: *bankruptcy, sanitation, insolvency, economic stability, anti-crisis potential, small construction enterprises, construction enterprises, crisis forecasting, economic security of the enterprise.*

JEL classification: L74; O18

Вступ

Збитковість підприємств будівельної галузі, втрата платоспроможності, зростання боргових зобов'язань – такі тенденції свідчать про існування та розвиток негативних явищ і вказують на необхідність термінового вжиття належних санаційних заходів. Акумуляція протиріч у внутрішньому й зовнішньому середовищі підприємства порушує його фінансовий баланс і ослаблює його потенціал. Проте, на даний час не існує універсального способу, за яким будь-яка компанія може бути виведена з кризи або складної фінансово-економічної ситуації, що посилюються недостатньо ефективним антикризовим управлінням, браком завчасної діагностики кризових ситуацій, які можуть загрожувати економічній безпеці підприємства. Це дає поштовх до необхідності негайної та цілеспрямованої реакції на різні кризові явища, забезпечення адекватної реакції на глибину фінансової кризи, загрози його фінансовому добробуту. Деякі аспекти цих багатосторонніх проблем потребують особливої уваги. На нашу думку, недостатньо дослідженими є питання щодо аналізу різного роду ризиків і загроз економічній безпеці підприємства, забезпечення антикризового потенціалу підприємства з метою попередження банкрутства, а також механізми санації як інструменту відновлення ефективної діяльності підприємства. Тому завдання з оцінювання можливості настання кризових явищ і доцільності санації малих будівельних підприємств не втрачає своєї актуальності.

Серед наукових робіт зарубіжних вчених, які досліджували можливість діагностики кризових явищ на підприємствах різних галузей, слід відмітити праці Е. Альтмана, І. Балабанова, О. Беленкову, У. Бівера, А. Буздаліна, А. Гойка, К. Ізмайлова, Д. Пешковського, Л. Сорокіну, О. Терещенка, Є. Тренєнкова, А. Шеремета та інших.

У Київському національному університеті будівництва й архітектури під керівництвом проф. Ізмайлової К.В. і проф. Стеценка С.П. заснована наукова школа, що розробляє фундаментальні питання забезпечення економічної безпеки, оцінки фінансової стійкості будівельних підприємств, продукує методичні підходи й механізми прогнозування банкрутства та санації учасників інвестиційно-будівельного процесу, розробляє методологію оцінювання ризиків і заходи з попередження кризи. В рамках цієї школи створено велику кількість розробок, захищено три дисертації [5-16]. Проте сьогодні дається взнаки недостатнє використання наукових розробок малими підприємствами внаслідок складності, орієнтації створених методик, моделей, методів на великий бізнес.

Мета та завдання статті

Метою статті є оцінка можливості настання банкрутства й доцільності проведення санації малих підприємств виду економічної діяльності «будівництво».

Виклад основного матеріалу

Методом моделювання обрано дискримінантний аналіз як такий, що добре показав себе при вирішенні подібного типу задач. Були використані дані малих будівельних підприємств, де всі підприємства було розділено на три групи [3]. Перша група – підприємства банкрути (18 підприємств), друга група – підприємства, що протягом аналізованого періоду зупинили діяльність чи були ліквідовані за бажанням

власника без проходження процедури банкрутства (19 підприємств), третя група – підприємства, що продовжують працювати на даний час (28 підприємств).

Всі аналізовані підприємства відносяться по КВЕД до секції F – будівництво, основним видом діяльності цих підприємств є будівництво будівель (код 45.21.1).

Санація – це система заходів, які здійснюються для запобігання визнання боржника банкрутом і його ліквідації та фінансового оздоровлення підприємств. Комплекс усіх можливих фінансових, економічних, соціальних, організаційних, технологічних, правових та інших заходів, спрямований насамперед на оздоровлення фінансового стану боржника, а також задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів.

Слово «санація» походить від латинського «sanare», що означає оздоровлення або одужання. В аспекті «фінансово-кредитного» оздоровлення будівельного підприємства це поняття треба трактувати як систему заходів, що проводяться для запобігання банкрутству й спрямовуються на майбутнє відродження.

Відповідно до ст. 50 Кодексу України з процедур банкрутства [1], санація – це система заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство з метою запобігання визнанню боржника банкрутом і його ліквідації, спрямована на оздоровлення фінансово-господарського становища боржника, а також задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів шляхом кредитування, реструктуризації підприємства, боргів і капіталу та (або) зміну організаційно-правової та виробничої структури боржника.

Підставою для винесення ухвали про введення процедури санації є клопотання, що подане до суду згідно з рішенням комітету кредиторів.

Деталізований аналіз у динаміці діяльності підприємства є важливим підґрунтям щодо прийняття рішень з проведення санації, дає змогу всебічно оцінити ризики й загрози діяльності, зробити висновки про наявні потенційні можливості (резерви) підвищення фінансової стабільності.

Індикаторами антикризового потенціалу будівельних підприємств (за результатами аналізу літературних джерел) можуть бути показники оцінки фінансового стану підприємств. Багатьма авторами для створення моделей використовувались різноманітні показники рентабельності, платоспроможності, фінансової незалежності, ділової активності тощо.

Як найбільш вагомі економічні показники нами були взяті 22 фактори, що утворюють чотири групи.

Першою групою показників стали коефіцієнти ліквідності, а саме: абсолютної ліквідності – л₁, швидкої ліквідності – л₂, покриття – л₃.

Ліквідність – це можливість активів перетворюватися в грошову форму за вартістю, вказаною в балансі. Ступінь ліквідності характеризується тривалістю періоду, під час якого відбувається перетворення активів у грошові кошти. Для оцінки ліквідності можна використовувати ряд показників. Так, можна порівняти їх абсолютні значення, наприклад, обчислити різницю власного капіталу й інших видів постійних активів. Це дозволить переконатися, що власних коштів достатньо, щоб покрити потребу в оборотних активах. У моделях прогнозування банкрутства зазвичай використовуються коефіцієнти ліквідності.

Другою групою показників, за якими оцінювались підприємства були показники рентабельності. Це показники рентабельності: власного капіталу – р₁, активів – р₂, продукції – р₃, основної діяльності – р₄.

Третя група – показники фінансової незалежності, де н₁ – коефіцієнт автономії, або коефіцієнт концентрації власного капіталу, н₂ – коефіцієнт фінансової стійкості, н₃ – коефіцієнт фінансової стабільності, н₄ – коефіцієнт концентрації позикових коштів, н₅ – коефіцієнт маневреності власного капіталу, н₆ – коефіцієнт мобільності.

Четверта група – показники ділової активності підприємства: d_1 – оборотність активів, d_2 – фондівдача, d_3 – коефіцієнт оборотності оборотних коштів, d_4 – відношення обсягу виручки від реалізації до заборгованості підприємства, d_5 – коефіцієнт оборотності запасів, d_6 – стійкість економічного зростання, d_7 – коефіцієнт оновлення основних засобів, d_8 – відношення приросту виручки від реалізації до приросту позикових коштів, d_9 – відношення приросту кредиторської заборгованості до приросту дебіторської заборгованості.

Платоспроможність – здатність погасити борги вчасно і в повному обсязі. Це ще один критерій, який може свідчити про ймовірне банкрутство підприємства. Аналізуючи звітність, можна судити про ряд показників платоспроможності підприємства. Величина оборотного капіталу представлена різницею між оборотними активами й поточними зобов'язаннями. Прийнято вважати, що збільшення оборотного капіталу сприятливо позначається на платоспроможності підприємства.

Більш однозначний висновок про можливе банкрутство будівельного підприємства можна зробити, виходячи з обчислення співвідношення власного й позикового капіталу. Найбільш часто зустрічається оптимальне співвідношення – 1:1. Це показує можливість реалізувати майно й розрахуватися з боргами. Низьке значення коефіцієнта свідчить про високий ризик.

Фінансова стійкість відображає ступінь використання позикових коштів на будівельних підприємствах. В реальності найчастіше використовуваними є коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними засобами й коефіцієнт покриття запасів. Перший коефіцієнт має граничне значення в 10%, незважаючи на те, що для більшості галузей він негативний. При внутрішньому аналізі даний коефіцієнт потрібно застосовувати для моніторингу стійкості при підготовці великих інноваційних проектів і обґрунтуванні рішень по збільшенню власного капіталу. На практиці можна застосувати коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними засобами, оптимальне значення якого коливається в районі 0,5.

Коефіцієнт фінансової стійкості визначає частку довгострокових джерел коштів фінансування у валюті балансу. Все більша кількість українських будівельних підприємств не має джерел довгострокових кредитів, тому коефіцієнт фінансової стійкості часом відображає частку власних коштів у джерелах фінансування і є коефіцієнтом автономії. Приймається, що оптимальне значення його дорівнює 0,5.

Фінансово стійким є підприємство з достатньою величиною власного капіталу. Дана величина позначає фінансову незалежність від кредиторів. Крім усього іншого, щоб забезпечити фінансову стійкість, підприємство повинно володіти гнучкою структурою ресурсів в області фінансів і в міру необхідності мати можливість залучати позикові кошти, інакше кажучи, бути кредитоспроможним – в установленій термін повертати позики з відсотками за рахунок прибутку.

Для побудови інтегральних показників застосовано дискримінантний аналіз. Дискримінантні моделі побудовано у програмі «Statistica 7.0».

Перший інтегральний показник, що створений за допомогою модулю «Дискримінантний аналіз» призначений для оцінки вірогідності настання банкрутства і доцільності проведення санації зовнішніми користувачами. Проведено покроковий дискримінантний аналіз, у якому 22 фактори, сформовані на основі показників у табл. 1, які було обраховано на основі даних звітів 1-М «Баланс» і 2-М «Звіт про фінансові результати», агреговано до системи дискримінантних рівнянь (табл. 1) згідно даних будівельних підприємств, розподілених за трьома групами.

Головними індикаторами, що можуть слугувати для визначення можливості проведення заходів із санації будівельного підприємства або визначення його антикризового потенціалу є коефіцієнт концентрації позикових коштів, рентабельність основної діяльності, відношення приростів кредиторської та дебіторської заборгованостей,

коефіцієнт мобільності та оборотність активів. Показники, за якими визначення майбутнього кризового стану не виявляється можливим – показники ліквідності.

Таблиця 1. Інтегральна модель доцільності оздоровлення підприємства (авторська розробка)

№ п/п	Група	Кількість спостережень	Класифікаційна функція
1	Недостатній антикризовий потенціал	18	$y_1 = 9,26 n_1 - 0,006 p_1 + 0,02 d_8 + 0,001 n_6 - 0,032 d_1 - 8,42$
2	Помірний антикризовий потенціал	19	$y_2 = 5,22 n_1 - 0,002 p_1 + 0,011 d_8 + 0,012 n_6 - 0,03 d_1 - 4,71$
3	Стійкий антикризовий потенціал	28	$y_3 = 1,03 n_1 - 0,0008 p_1 + 0,009 d_8 + 0,0006 n_6 - 0,027 d_1 - 0,64$

Примітки: n_1 – коефіцієнт автономії; p_1 – рентабельність власного капіталу; d_8 – відношення приросту виручки від реалізації до приросту позикових коштів; n_6 – коефіцієнт мобільності; d_1 – оборотність активів.

За допомогою створених рівнянь можна буде в подальшому класифікувати нові випадки. Вони будуть відноситись до тої групи, за рівнянням якої отримане значення буде мати максимальне значення.

За створеними моделями можна з достатньою точністю передбачати можливість настання банкрутства або ліквідацію підприємства. Мале підприємство буде відноситись до тієї групи, за рівнянням якої отримане значення буде максимальним.

Якщо мале будівельне підприємство за результатами оцінки відноситься до третьої групи («підтримка економічної стійкості»), то це означає, що розвиток відбувається у потрібному напрямку і комплекс стабілізаційних заходів не потрібен. Можливе корегування окремих напрямків діяльності або функціональних складових.

Якщо підприємство за результатами розрахунків віднесено до першої групи («безповоротна втрата економічної стійкості»), тоді до нього доцільно застосовувати процедуру банкрутства, а якщо до другої («виснаження економічної стійкості») – санацію.

Санація боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство передбачає:

1. Боржник за рішенням засновників (учасників, акціонерів) боржника має право ініціювати процедуру санації до відкриття провадження у справі про банкрутство. Санація здійснюється відповідно до плану санації боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство.

2. У плані санації визначаються:

✓ розміри, порядок і строки погашення вимог кредиторів, які беруть участь у санації;

✓ заходи щодо виконання плану санації та нагляду за виконанням плану санації;

✓ обсяг повноважень керуючого санацією (в разі його призначення).

Планом санації може бути передбачено:

✓ поділ кредиторів, які беруть участь у санації, на категорії залежно від виду вимог і наявності (відсутності) забезпечення вимог таких кредиторів;

✓ різні умови задоволення вимог для кредиторів різних категорій;

✓ заходи з отримання позик чи кредитів.

До плану санації додається ліквідаційний аналіз, який свідчить про вигідність для кредиторів виконання плану санації порівняно з ліквідацією боржника, а також може додаватися фінансовий аналіз, який підтверджує здатність боржника виконувати умови плану санації [1].

В рамках проведення санації рекомендовано здійснювати такі заходи [2]:

- реструктуризація підприємства;
- репрофілювання виробництва;

-
- закриття нерентабельних виробництв;
 - відстрочка та (або) розстрочка платежів або прощення (списання) частини боргів, про що укладається мирова угода;
 - ліквідація дебіторської заборгованості;
 - реструктуризація активів боржника відповідно до вимог [1];
 - продаж частини майна боржника;
 - зобов'язання інвестора про погашення боргу (частини боргу) боржника, зокрема шляхом переведення на нього боргу (частини боргу) та його відповідальність за невиконання взятих на себе зобов'язань;
 - виконання зобов'язань боржника власником майна боржника та його відповідальність за невиконання взятих на себе зобов'язань;
 - продаж майна боржника як цілісного майнового комплексу (для недержавних підприємств);
 - одержання кредиту для виплати вихідної допомоги працівникам боржника, які звільняються згідно з планом санації, який відшкодовується найперше згідно зі статтею 31 [1] за рахунок реалізації майна боржника;
 - звільнення працівників боржника, які не можуть бути задіяні в процесі реалізації плану санації. Вихідна допомога у цьому разі виплачується за рахунок інвестора, а за його відсутності – за рахунок реалізації майна боржника або за рахунок кредиту, одержаного для цієї мети;
 - інші способи відновлення платоспроможності боржника.

Висновки та перспективи подальших розвідок

В умовах нестабільності економіки, наявності великої кількості факторів, які здатні впливати на економічну безпеку підприємства, одними з найважливіших завдань являються: формування ефективних інструментів діагностики фінансової спроможності; забезпечення антикризового потенціалу, за допомогою якого підприємство здатне своєчасно виявляти й вживати попереджувальних управлінських заходів для нейтралізації і запобігання у майбутньому кризових явищ; за виявлених ознак банкрутства - впровадження санаційних заходів як інструменту стабілізації ефективної фінансово-господарської діяльності підприємства. Перспективами подальших досліджень може бути відстеження процесів, що відбуваються у зовнішньому й внутрішньому середовищі будівельного підприємства і впливають на його економічну безпеку.

Список літератури

1. Кодекс України з процедур банкрутства: Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 19, ст.74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>
2. Філатов В.А. Санація боржника (відновлення платоспроможності). Веб-сайт. URL: <http://filatov.kiev.ua/uk/arbitrazhnyi/sanaciya-borzhnika-vidnovlennya-platospromozhnosti>
3. Smida. Система розкриття інформації на фондовому ринку України. Веб-сайт. URL: <http://www.smida.gov.ua>
4. Халафян А. А, Пелипенко Е. Ю. Оценка платежеспособности российских предприятий на основе современных технологий статистического моделирования. *Антикризисное и внешнее управление*. 2012. №1. URL: <http://statlab.kubsu.ru/sites/default/files/pdf/st4.pdf>
5. Ізмайлова К.В. Вплив фінансового важелю у впровадженні схем проектного фінансування в Україні. *Шляхи підвищення ефективності будівництва*. 2012. Випуск 28. С. 82-87.

6. Ізмайлова К.В., Пархоменко В.В. Імітаційне моделювання фінансових показників інвестиційної діяльності підприємства. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 1997. Випуск 2. С. 73-75.
7. Стеценко С.П. Показники-індикатори економічної безпеки будівельних підприємств. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2014. Випуск 36. Частина друга. С. 141-145.
8. Сорокіна Л.В., Гойко А.Ф., Скакун В.А. Управління борговою безпекою будівельного підприємства на засадах дейтамайнінгу. *Будівельне виробництво*. 2017. Випуск 63. С. 24-31.
9. Беленкова О.Ю. Економічна стійкість малих будівельних підприємств України: оцінка, тенденції, перспективи. *Проблеми економіки*. 2013. №3. С. 51-62.
10. Беленкова О.Ю. Оцінка фінансової стійкості малих будівельних підприємств України в 2000–2008 роках. *Економіка і держава*. 2011. №1. С. 56–60.
11. Беленкова О. Аналіз збитковості будівельних підприємств за методом фірми «Дюпон». *Галицький економічний вісник*. 2010. №4(29). С. 184-188.
12. Гойко А.Ф., Сорокіна Л.В. Дослідження загроз інвестиційної безпеки будівельних підприємств. *Будівельне виробництво*. 2016. № 61. С. 8-19.
13. Рубцова О.С., Дикий О.В. Теоретико-методологічні імперативи моделей стратегічного управління підприємствами: діагностика та оцінка. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2013. Випуск 30. Частина третя. С. 112-122.
14. Крикун К.В., Оліферук С.Л., Рязанов А.С. Оцінка рівня ефективності використання виробничих ресурсів, як засіб попередження банкрутства у будівництві. *Містобудування та територіальне планування*. 2014. Випуск 50. С. 168-170.
15. Гусарова Л.В. Аналіз загроз економічній безпеці будівельних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2017. Випуск 13. С. 121-124.
16. Шевчук К.І., Гриценко О.С., Запечна Ю.О., Бородавко М.В. Вплив на економічну безпеку будівельних підприємств рівня корпоративної соціальної відповідальності. *Будівельне виробництво*. 2015. Випуск 59. С. 49-51.
17. Вахович І.В., Молодід О.О. Забезпечення економічної стійкості малих будівельних підприємств – основа їх економічної безпеки. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2013. Випуск 30. С. 249-255.
18. Стеценко С.П. Оцінка інвестиційної привабливості фінансових інструментів у сучасних нестійких економічних умовах. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2012. Випуск 27. С. 219-232.
19. Стеценко С. П. Економічна безпека: сутність і структура. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 24. С. 104–106.

References

1. Kodeks Ukrainy z protsedur bankrutstva: Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR). (2019). no. 19, article 74. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>
2. Filatov V.A. Rehabilitation of the debtor (restoration of solvency). Website. Available at: <http://filatov.kiev.ua/uk/arbitrazhnyi/sanaciya-borzhnika-vidnovlennya-platospromozhnosti>
3. Smida. Information disclosure system on the stock market of Ukraine. Website. Available at: <http://www.smida.gov.ua>
4. Khalafian, A.A, Pelypenko, E.Yu. (2012). «Estimation of solvency of the Russian enterprises on the basis of modern technologies of statistical modeling». *Antykryzysnoe y vneshnee upravlenye*, no. 1. Available at: <http://statlab.kubsu.ru/sites/default/files/pdf/st4.pdf>

-
5. Izmailova, K.V. (2012). «Influence of financial leverage in the implementation of project financing schemes in Ukraine». *Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva*. Issue 28, pp. 82-87.
 6. Izmailova, K.V., Parkhomenko V.V. (1997). Simulation modeling of financial indicators of investment activity of the enterprise. *Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*. Issue 2, pp.73-75.
 7. Stetsenko S.P. (2014). «Indicators of economic security of construction companies». *Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*. Issue 36. 2st part, pp.141-145.
 8. Sorokina, L.V., Hojko, A.F., Skakun, V.A. (2017). «Debt security management of a construction company on the basis of data mining». *Budivelne vyrobnytstvo*. Issue 63, pp. 24-31.
 9. Bielienskova, O.Iu., Antropov, Yu.V. (2013). «Economic stability of small construction enterprises of Ukraine: assessment, trends, prospects». *Problemy ekonomiky*. no. 3, pp. 51-62.
 10. Bielienskova, O.Iu., Serdiuchenko, N.B., Antropov, Yu.V. (2011). «Assessment of financial stability of small construction enterprises of Ukraine in 2000–2008». *Ekonomika i derzhava*. no. 1, pp. 56-60.
 11. Bielienskova, O. (2010). «Analysis of unprofitable construction companies by the method of the company "DuPont"». *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*. no. 4(29), pp. 184-188.
 12. Hoiko, A.F., Sorokina, L.V. (2016). «Research of threats to investment security of construction companies». *Budivelne vyrobnytstvo*. no. 61, pp. 8-19.
 13. Rubtsova, O.S., Dykyi, O.V. (2013). «Theoretical and methodological imperatives of models of strategic management of enterprises: diagnosis and evaluation». *Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*. Issue 30. 3st part, pp. 112-122.
 14. Krykun, K.V., Oliferuk, S.L., Riazanov, A.S. (2014). «Assessment of the level of efficiency in the use of production resources as a means of preventing bankruptcy in construction». *Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia*. Issue 50, pp. 168-170.
 15. Husarova, L.V. (2017). «Analysis of threats to the economic security of construction companies». *Ekonomika ta suspilstvo*. Issue 13, pp. 121-124.
 16. Shevchuk, K.I., Hrytsenko, O.S., Zapiechna, Yu.O., Borodavko, M.V. (2015). «Impact on the economic security of construction companies at the level of corporate social responsibility». *Budivelne vyrobnytstvo*. Issue 59, pp. 49-51
 17. Vakhovych, I.V., Molodid, O.O. (2013). «Ensuring the economic sustainability of small construction companies is the basis of their economic security». *Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*. Issue 30, pp.249-255.
 18. Stetsenko, S.P. (2012). «Estimation of investment attractiveness of financial instruments in modern unstable economic conditions». *Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*. Issue 27, pp.219-232.
 19. Stetsenko S. P. (2013). «Economic security: essence and structure». *Investytsii: praktyka ta dosvid*. no. 24, pp.104–106.

Стаття надійшла до редакції 11.01.2020 р.